Dosarul nr. 3-220/2025;
2-25003359-12-3-13012025;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

30 martie 2026 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, judecător Negurița Veaceslav
Grefier Mițco Ionela
Cu participarea avocatului reclamantului Terziman Alexandru

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Balan Elena împotriva Primăria com. Ciorescu, mun. Chișinău cu privire la contestarea deciziei de refuz și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanților la proces

Reclamanta Balan Elena la 13.01.2025 s-a adresat în Judecătoria Chișinău cu o acțiune împotriva Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău, privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în fapt, la 04 septembrie 2024, prin intermediul reprezentantului său, a înaintat Primăriei comunei Ciorescu o cerere prin care a solicitat eliberarea titlului de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral *****.

Menționează că, prin răspunsul nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024, Primăria comunei Ciorescu i-a comunicat că, potrivit Deciziei Primăriei comunei Ciorescu (fosta Cricova Nouă) nr. 57 din 29 aprilie 1992, cu privire la repartizarea terenurilor de pământ pentru semănat, soțului său, Balan Vasile, i-a fost atribuit în folosință un teren cu suprafața de 0,05 ha.

Totodată, notează că, autoritatea publică pârâtă a precizat că, potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral ***** a fost înregistrat la data de 07 martie 2008 pe numele reclamantei Elena Balan, în cotă-parte de 1,0, în temeiul titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 17 ianuarie 2008.

Relevă că, prin același răspuns, autoritatea publică a comunicat că titlul respectiv s-a aflat în posesia reclamantei, întrucât, în caz contrar, nu ar fi fost posibilă înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile, iar în situația în care documentul nu mai este deținut de aceasta, urmează a fi inițiată procedura de obținere a duplicatului.

Reclamanta consideră că, explicațiile oferite de autoritatea publică pârâtă sunt nejustificate, întrucât cererea sa nu viza eliberarea unui duplicat al titlului existent, ci obținerea informației și a titlului inițial eliberat pe numele soțului său, Balan Vasile, în baza căruia acestuia i-a fost repartizat terenul.

Subliniază că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat ulterior pe numele său, ar conține informații modificate față de documentul inițial, inclusiv în privința suprafeței terenului, motiv pentru care insistă asupra necesității obținerii actului inițial de atribuire a terenului soțului său.

A mai indicat că, prin refuzul de a furniza informația solicitată, Primăria comunei Ciorescu nu și-a îndeplinit obligațiile legale privind asigurarea accesului la informațiile de interes public, deși autoritățile publice sunt obligate să comunice informațiile deținute, în condițiile prevăzute de lege.

În opinia reclamantei, informația solicitată constituie o informație de interes public, iar autoritatea pârâtă avea obligația de a examina cererea și de a-i comunica documentele solicitate, fără a substitui obiectul cererii prin explicații referitoare la existența unui alt titlu de proprietate sau la posibilitatea obținerii duplicatului acestuia.

Susține că, răspunsul din 23 septembrie 2024 echivalează cu un refuz neîntemeiat de a-i comunica informația solicitată, fiind astfel încălcat dreptul său de acces la informațiile de interes public.

Totodată, reclamanta apreciază că, prin neeliberarea titlului inițial întocmit pe numele soțului său, autoritatea publică pârâtă a manifestat o inacțiune contrară obligațiilor ce îi revin în calitate de furnizor de informații de interes public.

În consecință, consideră că răspunsul contestat este nejustificat și urmează a fi anulat, iar autoritatea publică pârâtă obligată să dea curs cererii sale din 04 septembrie 2024.

Reieșind din cele expuse, solicită reclamanta:

1. Admiterea cererii de chemare în judecată.
2. Declararea nulității răspunsului Primăriei comunei Ciorescu nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024, prin care s-a refuzat emiterea actului de dispoziție privind eliberarea informației (titlului) inițiale, eliberate pe numele soțului său, Balan Vasile.
3. Obligarea Primăriei comunei Ciorescu să dea curs cererii din 04 septembrie 2024 și să elibereze informația, decizia sau titlul inițial întocmit pe numele lui Balan Vasile.

Poziția participanților la proces.

În ședință judiciară ***reclamanta Balan Elena precum și avocatul acesteia Terziman Alexandru*** acțiunea au susținut-o integral pe motivele de fapt și de drept invocate.

Reprezentantul pârâtului Primăria com. Ciorescu mun. Chișinău**,** în ședință de judecată a solicitat respingerea cererii pe motive de fapt și de drept indicate în referință (f.d. 85-86).

Reprezentantul terțului – Consiliul com. Ciorescu, mun. Chișinău fiind legal citat prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, cercetând materialele dosarului, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, dar urmează a fi respinsă ca nefondată din următoarele considerente.

Circumstanțe privind admisibilitate acțiunii.

Conform prevederilor art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit dispozițiilor normative de la art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ.

Alineatul (2) al art. 207 Cod administrativ, stabilește faptul că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

IV. respectarea procedurii prealabile;

V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Din conținutul cererii de chemare în judecată rezultă că, reclamanta solicită anularea răspunsului Primăriei comunei Ciorescu nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024 și obligarea Primăriei comunei Ciorescu să dea curs cererii din 04 septembrie 2024 și să elibereze informația, decizia sau titlul inițial întocmit pe numele lui Balan Vasile.

Astfel reclamanta a formulat o acțiune în contestare și obligare.

În conformitate cu prevederile de la art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art. 11 alin. (1) lit. a), b) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: *acte defavorabile* – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; *acte favorabile* – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Instanța de judecată notează că în prezenta speță, obiectul examinării îl constituie verificarea legalității deciziei Primăriei com. Ciorescu nr. 02/1-38-485 din 23.09.2024 care reprezintă un act administrativ individual defavorabil întrucât reclamantei i-au fost respinse solicitările cu care ultima nu este de acord.

Competența pentru examinarea prezentei cereri, în sensul art. 191 alin. (1), 196 alin. (1) Cod administrativ, îi revine Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, acțiunea fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale numite.

În continuare, instanța remarcă și reglementările de la art. 208 alin. (1) și (4) Cod administrativ, în conformitate cu care până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni.

În atare condiții, art. 209 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, relevă că acțiunea în contestare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Din materialele dosarului rezultă că, la 04.09.2024 reclamanta s-a adresat cu o cerere în adresa Primăriei com. Ciorescu mun. Chișinău (f.d. 8), care a fost respinsă prin răspunsul nr. 02/1-38-485 din 23.09.2024 în care nu este indicată corect modul și ordinea de atac (art. 165 alin. (2) Cod Administrativ f.d. 9), iar la 10.01.2025 reclamanta a expediat o cerere prealabilă în adresa primarului com. Ciorescu mun. Chișinău, la care susține că nu a primit răspuns (f.d. 10). Totodată, cererea de chemare în judecată a fost depusă în instanță la 13.01.2025, astfel se apreciază că acțiunea este depusă cu respectarea condițiilor de formă fiind admisibilă.

Circumstanțe privind fondul cauzei

În conformitate cu prevederile art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Totodată, norma de la art. 206 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, stabilește faptul că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act

administrativ individual (acțiune în contestare) și obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Conform prevederilor de la art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În vederea exercitării atribuției de verificare a legalității actului administrativ contestat, instanța de judecată, în temeiul principiului cercetării stării de fapt din oficiu, urmează să supună verificării aspectele legalității formale și materiale ale actului administrativ individual defavorabil.

Articolul 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanțelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 și 61, Seria A nr. 288, și Burg c. Franței (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II)*. Întinderea obligației de a-și motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei și Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A și 303-B, § 29 și, respectiv, § 27; și Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile și deciziile 1997-VIH).*

Starea de fapt denotă că, la 29 aprilie 1992, prin Decizia Consiliului comunei Ciorescu (fosta Cricova Nouă) lui Balan Vasile, soțul reclamantei Elena Balan, i-a fost atribuit în folosință un teren cu suprafața de 0,05 ha, situat în comuna Ciorescu, municipiul Chișinău (f.d. 69).

La 26 ianuarie 1995, Consiliul local Ciorescu a adoptat Decizia consemnată în procesul-verbal nr. 1, cu privire la atribuirea terenurilor de pământ cetățenilor în proprietate funciară, prin care s-a decis atribuirea gratuită a terenurilor pentru case și grădini, potrivit listei anexate (f.d. 30).

Întrucât soțul reclamantei a decedat în anul 1996 (f.d. 32), la 17 ianuarie 2008, pe numele Elenei Balan (soției) a fost întocmit titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. *****, în temeiul Deciziei nr. 57 din 29 aprilie 1992, pentru terenul cu suprafața de 0,05 ha, situat în comuna Ciorescu **(f.d. 37).**

Potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra terenului cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 0,05 ha, a fost înregistrat la data de 07 martie 2008 pe numele Elenei Balan, în cotă-parte de 1,0, în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 17 ianuarie 2008 **(f.d. 55).**

La 04 septembrie 2024, reprezentantul reclamantei Elena Balan, avocatul Alexei Kebeș, a înaintat Primăriei comunei Ciorescu o cerere prin care a solicitat ***eliberarea titlului de proprietate*** asupra terenului cu numărul cadastral *****.

Prin răspunsul nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024, Primăria comunei Ciorescu a comunicat reprezentantului reclamantei că terenul cu suprafața de 0,05 ha fusese atribuit inițial în folosință lui Balan Vasile, în temeiul Deciziei nr. 57 din 29 aprilie 1992, ulterior că dreptul de

proprietate asupra terenului respectiv a fost înregistrat la data de 07 martie 2008 pe numele Elenei Balan, în temeiul titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 17 ianuarie 2008.

Nefiind de acord cu răspunsul autorității publice, reclamanta Elena Balan a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând declararea nulității răspunsului Primăriei comunei Ciorescu nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024, precum și obligarea autorității publice să dea curs cererii din 04 septembrie 2024, prin eliberarea informației, deciziei sau titlului inițial întocmit pe numele soțului său- Balan Vasile (f.d. 5-6).

Instanța apreciază că, în condițiile în care Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pe imobilul cu nr. cadastral ***** **a fost eliberat deja pe numele reclamantei**, autoritatea nu mai poate fi obligată să elibereze un alt titlu pe numele soțului decedat, ori conform art. 24 alin. (2) Cod civil, capacitatea de folosinţă a persoanei fizice apare în momentul naşterii şi încetează o dată cu moartea. În consecință, în măsura în care solicitarea reclamantei urmărește întocmirea și emiterea în prezent a unui nou titlu prin care persoana decedată ar dobândi un drept nou în nume propriu, o asemenea pretenție nu poate fi admisă, întrucât capacitatea de folosință a acesteia a încetat.

Instanța subliniază însă că, decesul nu stinge retroactiv drepturile patrimoniale dobândite în timpul vieții și nu împiedică, în principiu, comunicarea unei copii a unui document întocmit anterior decesului. Drepturile patrimoniale transmisibile pot face obiectul succesiunii în condițiile legii. Prin urmare, argumentul referitor la capacitatea de folosință privește exclusiv imposibilitatea constituirii în prezent a unui drept nou în patrimoniul defunctului, iar nu o pretinsă interdicție generală de acces la înscrisurile istorice care îl privesc.

În speță, reclamanta nu a demonstrat existența unui titlu inițial distinct, aflat în deținerea Primăriei, iar asupra terenului individualizat cadastral este deja înregistrat dreptul de proprietate al reclamantei. În aceste condiții, nu poate fi impusă autorității, pe calea prezentei acțiuni, emiterea unui nou titlu pe numele lui Balan Vasile, în afara cadrului legal de constituire ori constatare a drepturilor reale.

Potrivit art. 10 și 11 din Codul administrativ, natura juridică a unui act al autorității publice se apreciază în funcție de conținutul și efectele sale juridice, nu exclusiv după denumirea atribuită de emitent sau de reclamant.

Totodată, în materia accesului la informații, legalitatea conduitei furnizorului se verifică în raport cu obligațiile speciale de examinare și comunicare prevăzute de Legea nr. 148/2023.

În cauză, răspunsul din 23 septembrie 2024 explică situația juridică a terenului, identifică titlul în baza căruia a fost înregistrat dreptul de proprietate al reclamantei și indică procedura de obținere a unui duplicat al documentului existent *(dacă va fi necesar)*. Acesta nu dispune radierea ori modificarea dreptului de proprietate al reclamantei și nu anulează titlul din 17 ianuarie 2008.

Instanța nu poate reține nici existența unui refuz nejustificat de a comunica un titlu inițial distinct, în lipsa unor probe suficiente că acest document a fost efectiv întocmit și se află în

deținerea autorității pârâte. În același timp, solicitarea de emitere a unui asemenea titlu nou nu se poate întemeia exclusiv pe normele privind accesul la informațiile de interes public.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, acțiunea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată dacă nu sunt întrunite condițiile legale pentru admiterea acesteia. Sintetizând circumstanțele stabilite și normele aplicabile, instanța reține că Primăria comunei Ciorescu a examinat cererea reclamantei și i-a comunicat date relevante privind atribuirea și înregistrarea terenului; existența unui titlu distinct, eliberat anterior pe numele lui Balan Vasile și deținut de autoritatea pârâtă, nu a fost confirmată prin probele administrate, iar emiterea în prezent a unui titlu nou care ar constitui un drept în patrimoniul persoanei decedate nu poate fi dispusă pe calea prezentei acțiuni.

În consecință, instanța constată că nu au fost demonstrate temeiuri suficiente pentru anularea răspunsului Primăriei comunei Ciorescu nr. 02/1-38-485 din 23 septembrie 2024 și pentru obligarea autorității publice să elibereze titlul pe numele lui Balan Vasile, motiv pentru care acțiunea formulată de Elena Balan urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f), 232 Cod administrativ, art. 238-241 CPC, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea de contencios administrativ înaintată de Balan Elena împotriva Primăriei com. Ciorescu, mun. Chișinău cu privire la anularea răspunsului nr. 02/1-38-485 din 23.09.2024 și obligarea eliberării informației (titlului) eliberat pe numele soțului Balan Vasile, se respinge integral ca fiind nefondată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (mun. Chișinău, str. Kiev 3).

Președintele ședinței Negurița Veaceslav
Judecător